

סופה של תקופה

כואב לי הלב. אני מסרב להפרד מתור פעה חזותית שהייתה חלק בלתי נפרד מהבקרים שלנו. תקופת החלבון — כמו תקופת האבן, הברזל והברונזה בתולדות האדם — מגיעה השבוע לקיצה ולא נותר לנו אלא להגיד שלום לאלמוני הזה. ה' מתרחק מאיתנו בצעדים איטיים ונבלע לאט לאט בערפל זכרונות נעורינו.

אני יודע. זה לא אסון גדול, ובכל זאת זה קצת עצוב. אחד אחד נעלמים מתוך נוף חיינו הגיבורים הראשיים שאיכילטו פעם את הדראמות, הקומדיות והזיונות הפולקלור ברחוב שלנו. תחילה נעלמו ה"ואיסק" — לאך, בעלי העגלות, משחיות הסכינים, ה"בקיבוקים" בקיבוקים ו"הגמלים, החמורים, הנפחים, מוכרי הגלילה והבר" —

זה, מתקני הפרימסים והפתיחות, ה"אלטע" זאכן! אלטע ש"ך" ומוכרי התפוחים ה' מצופים סוכר אדום.

אחר כך הגיעה לקיצה תקופת הקר"ה בבוקרים ויום אחד נדם גם ציצול פעמון מחלק הנפט. לאט לאט ובתדרגה גוועה סימפוניית הקולות העשירה שמילאה פעם את הרחובות שלנו ואת מקומה תפשה ק"פ ספוגיית הקידמה של מכוניות, משאיות, אופנועים, בולדוורים, טרקטורים וקומפטרורים.

אני יודע. את הקידמה אין לעצור רי בכל זאת נצבט משהו בלב כאשר גם החלי, הן, הסוליסט האחרון שנותר ממקלהת הרחוב הנפלאה, יורד בימים אלה בצעור רי

יגיעים מהבמה. שוב לא נראה אותו, כמו לפני שנים. עומד בגשם, בדרס של ברונט או גומי שחור לראשו, דולה בתרווד של ליטר מפה, חלב מתוך כדי האלומיניום ומתחכם באידיש עם עקרות הבית והעור רות המצחיקות ומצפות שימלא את סירי האמייל שלהן בחלב.

לא נראה אותו עוד, את החלבן שלנו, עולה במדרגות עם סלסלת מתכה מלאה בקבוקי חלב. לא נשמע עם שחר את צעדיו במסדרון הריק, את רעש הבקבוקים הריקים, ש' הוא נוטל כשהוא משאיר מלאים במקומם ליד הדלת. יותר לא נשאיר לו פתקים קצרים, "היום 2. מחר לא צריך", "יוצאים לחופש. תשאיר את החשבון מתחת לדלת."

זהו זה. תקופת החלבן הגיע לקיצה רבותי. פרחים מפלסטיק, נייר מפלסטיק, מכוניות מפלסטיק, מלפפונים של פלסטיק ועכשיו גם חלב בשקיות של פלסטיק. שלום לך חלבן. את פניך אנחנו כבר לא זוכרים אך את צעדיך ברחוב הריק בטרם זיחה עוד נזכור ימים מספר. שלום לך מברש הבוקר המכריז ("חד עם העתון) על הולדתו של יום חדש. תודה רבה לך. בי אמת, מקרב לב. עכשיו תוכל סוף-סוף גם אתה לישון כמונו עד שבע. או אפילו עד שמונה. למה לא? שיהיה לך לבריאות! לפתק האחרון שאנחנו משאירים לך ב' בקבוק הריק. גמרנו עם הבקבוקים, תודה לאל! אנו מצרפים את המילים, שאתה בחטל ראוי להם: "בהאבה וכל טוב לך".

לה במדינה. מר פרידמן ניספך בנצחון את אחויו הרווחיות חסרי התקדים, כאילו שהוא אישית אחראי להישג המדהים הזה. הוא רק שכח לציין פרט קטן: את בארות אברירוס קדחו המצרים והנפט המופק על ידי מר פרידמן אינו רכושא הלגטימי של

עברית מדוברת בנסת

הכתבים הפרלמנטאריים, שדיווחו בשי' בוע שער על חילופי הדברים בין חברי הננסת אורי אבנרי, שמאל תמיר ושלום כהן, "גדהמו" מסגנון הדיבור החריף ומ' התקפות חסרות התקדים שהוחלפו באי' לם המליאה.

מבלי להיכנס לפרטי הויכוח שהתנהל שם, הייתי רוצה להגיד כמה מילים ב' זכותם של המשתתפים בוויכוח, או יותר נכון בזכותה של עברית מדוברת כאמצעי תיקשורת יעיל בכנסת. סיגנון הדיבור המתורבת" וה' "פרלמנטארי" הנהוג בדרך-כלל בבתי המחוקקים שלנו תמיד סבל, לדעתי, מאנמיה וממחסור בתוצרתו העיקרית של ענף ה' לול, הביטויים "הפרלמנטאריים" החריפים השגורים בפי הח'כים, תמיד הדימוי ריחות קשים של צביעות מהוגנת.

קשה אמנם לתבוע מפוליטיקאי שידבר למיקרופון, לציבור ר' להיסטוריה בכנות ובטון גלוי לב של, ביי' ניגורליבין עצמו, אך גם "שקרים לבנים", שקרים הנאמרים, לטובת הציבור" ומתוך כורח השעה, הייבים, לדעתי, להאמר בטון ותוך שימוש מדויק במילים פשוטות ועניי' ניות, אשר יצרו בלב המאזין רושם כאילו הם נאמרים מ'כל הלב".

העדפת ביטויים חסודים כמו "לא מדבר אמת" במקום "שקרן", "לקח" במקום "גנב", "פגם אסטטי" במקום "שחיתות" וכדומה, מבטירה את רושם הצביעות אשר בה נחשדים חברי-כנסת, שרים ועסקנים גם בלאו הכי. דברים היוצאים מן הלב אינם יכולים להיות משוחררים לחלוטין מרגשות של שנאה, אהבה, קנאה, משטמה ושאר היצרים בהם נמדדת מידת האיכפ'

החברה אשר בראשה עמד. חוץ מזה הוא הגויים. אני בטוח של תבורת גנבים השודדת בנק, יכולה לטעון לכתר הרווחיות בלא פחות הצדקה מ' עושה זאת מר פרידמן.

תיות של הדובר. האלמנטים העיקריים מהם מורכבים, לצערי, נאומיהם של רוב חברי הכנסת הם: שמן'יות, אור, צמר' גפן והרבה מים ואין כל פלא שהמאזינים מתנמנמים או פשוט חולקים מאולם המ' ליאה בשעה שעמיתיהם מדגימים את ה' רטוריקה הבינונית שלהם.

אני עדיין מצפה לנואם אשר יגיד דוגרי מעל במת הכנסת את המשפט הבוטה "התיאוריה שלך אדוני שווה לחתת" במקום להצטעצע במילים חסרות דם כמו "התיאוריה של חבר הכנסת המכובד לוקה לעניות דעתי בחסר". בשני המקרים יביע הדובר את הסתייגותו מדברי קוד' מו, אלא שבמקרה הראשון אני מאמין שאיכפת לו העניין ואילו במקרה השני דבריו האמורסיים יכנסו לי באוזן אחת וייצאו מה' אוון השנייה.

מסיגנון דיבור כמו זה של חבר רי הכנסת שהדהימו בשבוע שעבר את הכתבים הפרלמנטאריים, עדיין רחוקים אנו, אף כי, עלי להודות, שהח'כים צעד ראשון בכיוון הנכון. זו הפעם הראשונה נה, נדמה לי, שחבר כנסת השמיע במליאה את הקריאה, "שטויות במיץ עגבניות!" וגם זה משהו בתור התחלה.

אני מחפלא, אגב, על אותו חבר כנסת שלא ניצל את ההזדמנות כדי להפריח ב' שעת הויכוח הקולינארי סיטמה, שהייתה נכנסת להיסטוריה ומוכה אותו ודאי ב' תמלוגים נכבדים. כונתי לסיטמה כמו "הכנסת החליטה: אם מרק אז מרק ויטחו" או, לא כל החכמים אדישים למרק עדשים" אבל בשביל זה צריך קצת הומור וזה שנים רבות שהכנסת סובלת ממחסור חמור במצרך חיוני זה.

שיכון עולים לכל

אתם רואים? לא צריך סתם להתמרמר. כל הדיבורים האלה על פער סוציאלי, בעיות דיור, עולים חדשים המופלים כב' יכול לטובה לעומת משפחות מרובות יל' ידום ותושביה הוותיקים של המדינה — הם סתם טפופטים חסרי שחר. זה פשוט לא נכון שרק עולים חדשים מרוסיה ומארצות הרווחה יכולים לקבל די' רות חדשות ומרווחות. כל אורח ללא

אבדל לאום ומוצא יכול לזכות היום בדירה חדשה של עולים. גם לבו של סקיד "עמידר" אינו עשוי אבן והוא יודע שצריך ואפשר להיה לשיכון נאות גם ל' ותיקים. לו הדבר היה תלוי בידיהם של הפקידים הם כבר מזמן היו פותרים את בעיות השיכון במדינה. זה רק ענין של רצון טוב וקצת כסף מתחת לשולחן. זה הכל.

צבוע ושמו יגאל ידן

עדיין לא נרגעתי מראיון קצר שהעניק הארכיאולוג הנועד והרמטכ"ל לשעבר יג' אל ידן למר אבינעום טיימי (הארץ 17.12) בענין עסקי העתיקות של שר' הבטחון. מר ידן, אשר בהזדמנויות שור' גות הביע באופן כללי את התנגדותו לשוד עתיקות ולחפירות ארכיאולוגיות הנערכות על-ידי אנשים שלא הוסמכו לכך, הביע הפעם מספר רעיונות תמוהים למדי, אם להשתמש בלשון המעטה.

בין השאר קובע מר ידן כי (א) בתלור' גות על חפירות דיין יש לבוא לא אליו אלא אל אגף העתיקות. (ב) ארכיאולוגים שחתמו על הכרזו נגד דיין, המשתתפים פעולה עימו ע"י הסתייעות במימצאי ל' צורך מחקר מדעי — הם צבועים. (ג) הוא עצמו היה חותם על הכרזו לו הופנה ל' מנהל אגף העתיקות ודורש ממנו להשיב אם יש אמת בשמועות הרבות בדבר פעילותו של שר'הבטחון בשטח העתיקות.

(ד) אין בידו לאשר או להכחיש אם פעל דיין בניגוד לחוק מאחר ואין הוא רואה את עצמו בענין זה חוקר, משטרה, בית-משפט או אגף העתיקות. (ה) אין הוא מכחיש שבאחת ההזדמנויות (כדברי מר' שבתי טבת בספרו על דיין) הטיח בפי' מנהל אגף העתיקות שהם פושעים בגלל יחסם הסלחני לחפירות מר משה דיין.

(ו) הימנעות אושי האגף מטיפול בצורה נמרצת בשמועות בדבר עיסוקי דיין בעתיקות, עושה אותם לדעתו פושעים במקרה ששמועות אלה נכונות.

מדברים אלה מסתבר שמר יגאל ידן עצמו הוא צבוע ושותף לעבירות של שר' הביטחון. אם עניין הארכיאולוגיה כל-כך יקר למר ידן איך הוא מסביר את שתי' קתו לצבורית במשך 20 שנות פעילותו

הבלתי חוקית של דיין בשטח העתיקות? האמנם הוא מצפה שנאמין לו כאשר הוא טוען שאין בידו לאשר או להכחיש את השמועות הרבות בדבר חפירותיו של דיין? האם לא ביקר דיין בביתו של דיין? האם לא ראה את האוסף הענק שברשותו האמנם לא הבחינה עינו החדה במימצאים מסיני, הגולן ומשאר השטחים הכבושים שאותם — בגלל משקלם בלבד — לא יכול היה דיין לרכוש משהו סוחר עתיקות?

האם איש המדע והמומחה הראשי לזהוי של תוכנית, צפנת פענח" אשר יכול לק' בוע בודאות רבה כל-כך את מקורו וגילו של חרס, לא עמד מיד על מקורם של מרבית המוצגים באוספו של דיין? האם לא חשד ששר'הבטחון לא יכול היה להעי' ביר לביתו מימצאים שמשקלם למעלה מטונה ללא שימוש בציוד חפירה כבד ובכלי תובלה צבאיים?

האם לא טרח אף פעם לשאול את דיין למקור העתיקות שברשותו ובאיזה דרך הגיעו לביתו? האם גם את החפירות ב' ואת חפירותיו בתל מגדים, שדווחו בהר' חבה על-ידי העיתונים, מגדיר ידן כ' "שמועות" בלבד? ומה בדבר מחקר של ז'אן פרו שפורסם ב"עתיקות" והמבר' סס על חפירותיו הבלתי חוקיות של דיין? האם לא שמע דיין על מחקר זה ומחקריו של ארכיאולוגים אחרים המבוססים על שידותיו של דיין? איך אפשר להאמין שלא עמד מעולם על אמיתות השמועות שהגיעו לאוזניו? ידן פשוט משקר כאשר הוא רוחץ את ידיו מהענין ומסתתר מאחורי הסענה של שמועות שטרם אומחו. טענתו כי בתלור' (המשך בעמוד 24)

זהירות: סכנת קדושה!

יופי! עכשיו כבר אסור לקדוח חורים בכותל. אפילו לא בכותל הקטן מפני שגם לאבנים שלו לב אדם. שיירי האבן שנותרו מהקידוח נלקטו ביראת קודש על-ידי רבי נים ויובאו לקבורה כדי שיוכלו לנוח שם בשלום עד בוא המשיח אשר יחזיר אותם מן הסתם למקומם ויסתום בהם את החור רים, שזכרי ישראל קדחו. הממשלה מינ' תה ועדת חקירה שתמצא את האשמים בפשע הנורא. עיריית ירושלים התכנסה ליישבת חירום. המפד"ל הכ' ריזו על שני ימי תענית לזכר החורים. ארגון "דב" חילק כרוזים ברחובות בהם הוקע טדי קולק כ"מגן האיטלאם" ו"צורך הכותל".

המפלגות הדתיות מצעיי' דות אותנו לאט לאט אך בביטחון אחרון לעבר ה' זמנים הקדומים. את ימי הביניים כבר עבר' קובמו, כשאנחנו משאירים מאחורינו את גורבות חוקי הגזע והרעיונות הקדומות והחשוכות של היהודים. עוד מעט אסור יהיה להיכנס לעיר הע' תיקה ללא שטרמייל וקפוטטה. לאט לאט

יחי אנחנו!

באחת העדויות, שמר מרדכי פרידמן מסר לפני ועדת ויתקון, הודיע לנו האיש ש"מעולם לא שיחד ומעולם לא שוחד",

השולף המקצועי היותר רק, "יריות קטנ' טנות", "שחברת", "נתיבי נפט" היא החברה הממשלתית הרווחית ביותר שאי-פעם פע'